

บทที่ 4

ผลการดำเนินการวิจัยในการสำรวจความต้องการและการทดลองใช้รูปแบบการดำเนินงาน เสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ข้อแรก คือ ข้อที่ 1: เพื่อสำรวจความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเขตปทุมวัน วัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 2: เพื่อพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการดำเนินงานแบบร่วมมือรวมพลังระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและชุมชนเขตปทุมวันในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเขตปทุมวัน (ผลการดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้วิจัยนำเสนอในบทที่ 5) โดยนำเสนอสาระแบ่งเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 4. 1 ผลการสำรวจความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเขตปทุมวัน 4. 2 ผลการพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการดำเนินงานแบบร่วมมือรวมพลังระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและชุมชนเขตปทุมวันในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเขตปทุมวัน รายละเอียดของแต่ละตอนมีดังนี้

4.1 ผลการสำรวจความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนเขตปทุมวัน

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะแยกการนำเสนอออกเป็น 3 หัวข้อ สองหัวข้อแรกคือ 1) ผลการสำรวจสภาพของชุมชน และ 2) ผลการสำรวจความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนและโรงเรียน แต่ละหัวข้อผู้วิจัยนำเสนอผลการสำรวจแยกตามชุมชนเขตปทุมวันที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ รวม 5 ชุมชนและ 5 โรงเรียน ส่วนหัวข้อที่ 3 เป็นการสรุปผลการสำรวจความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมเปรียบเทียบกันระหว่างชุมชนและระหว่างโรงเรียน ดังนี้

4.1.1 ผลการสำรวจสภาพของชุมชนและโรงเรียน

การนำเสนอในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้นำผลการสำรวจสภาพของชุมชนและโรงเรียนในชุมชน โดยนำข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลจากการเอกสารและการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตปทุมวัน(อยู่ในภาคผนวก) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและคนในชุมชน รวมทั้งข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามมาทำการสังเคราะห์ ให้ได้ข้อสรุปถึงสภาพ ปัญหา จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาของแต่ละชุมชนและโรงเรียน ซึ่งผลการผลการสังเคราะห์สภาพของชุมชนและโรงเรียนในชุมชนมีรายละเอียดดังนี้

1) **ชุมชนวัดดวงแข** ผู้วิจัยได้แยกการนำเสนอออกเป็นชุมชนวัดดวงแขและโรงเรียนวัดดวงแข ดังนี้

1.2) สภาพของชุมชนวัดดวงแข

(1) ข้อมูลจากเขต

ข้อมูลจากสำนักงานเขตปทุมวัน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก) ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์สภาพของชุมชนวัดดวงแข แยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม ดังนี้

ด้านการศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จึงไม่ค่อยมีเวลาดูแลบุตรหลานและไม่ค่อยสนใจแสวงหาความรู้เพิ่มเติมหรือใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน

ด้านสังคม

ชุมชนวัดดวงแขมีที่ตั้งอยู่บริเวณหลังวัดดวงแข จึงประสบปัญหาหมอกควันทางอากาศ เนื่องจากเมื่อวัดมีการเผาปนกิจศพจะมีเขม่าควันปกคลุมทั่วบริเวณรวมถึงบริเวณวัดดวงแขด้วย นอกจากนี้ลักษณะของชุมชนมีลักษณะแออัด เนื่องจากชุมชนมีอาณาเขตเพียง 3.5 ไร่ และมีสภาพบ้านเรือนสร้างติดกันเป็นแถว

ชุมชนวัดดวงแขมีจำนวนครัวเรือน 52 ครัวเรือน และมีจำนวนครอบครัว 139 ครอบครัว แบ่งเป็นชาย 190 คนและหญิง 220 คน ประชากรที่มีสัดส่วนมากที่สุดได้แก่ กลุ่มประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 41-90 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมาคือกลุ่มประชากรที่มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.59

ด้านวัฒนธรรม

จากข้อมูลของสำนักงานเขตปทุมวัน ไม่พบปัญหาทางด้านวัฒนธรรมสำหรับชุมชนนี้

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนพบสภาพและปัญหาของชุมชนทางด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม ดังนี้

ด้านการศึกษา

จากการสัมภาษณ์พบว่าเด็กส่วนใหญ่ขาดแรงจูงใจในการเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คนในชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา เพราะส่วนใหญ่จะต้องทำงานรับจ้างเพื่อหาเลี้ยงชีพ คนในชุมชนไม่มีความสนใจในการพัฒนาตนเองทางด้านการฝึกอาชีพ เนื่องจากต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพรับจ้าง ซึ่งทำรายได้ให้มากกว่า

ด้านสังคม

ปัญหาด้านสังคมที่พบในชุมชนวัดดวงแข ได้แก่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะทำงานจึงไม่มีเวลาให้เด็ก ทำให้เด็กติดเกม วัยรุ่นมีครอบครัวเร็วและไม่เรียนต่อ ผู้สูงอายุ สุขภาพไม่แข็งแรง และช่วยเหลือตนเองไม่ค่อยได้ นอกจากนี้ในด้านที่ตั้งของชุมชน เนื่องจากชุมชนตั้งอยู่ติดกับวัดดวงแข จึงประสบปัญหาหมอกควันทางอากาศ เนื่องจากเมื่อวัดมีการเผาปนกิจศพ จึงมักจะมีเขม่าควัน และกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งทำให้อากาศบริเวณชุมชนไม่บริสุทธิ์และเป็นภัยต่อสุขภาพอนามัยของคนในชุมชน และเนื่องจากชุมชนมีพื้นที่ขนาดเล็ก จึงมีปัญหการระบายน้ำ และการระบายขยะ

ชุมชนมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ เนื่องจากบริเวณล้อมรอบชุมชน มีร้านเกมจำนวนมาก ทำให้เด็กส่วนใหญ่ติดเกม มีคนในชุมชนติดยาเสพติด บริเวณในชุมชน จึงเป็นแหล่งซื้อและแหล่งเสพยาเสพติด แต่อย่างไรก็ตามปัญหาการข่มขืน การทำร้ายร่างกาย และการลักขโมยยังไม่พบบ่อยนัก และในด้านการปกครองครัว คนในชุมชนจำนวนหนึ่งมีการหย่าร้างกันจึงทำให้เด็กไม่ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด จึงเกิดภาวะเสี่ยงต่ออบายมุขต่างๆ

ด้านวัฒนธรรม

เนื่องจากในชุมชนมีผู้สูงอายุจำนวนมาก จึงมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่แสดงถึงการสืบทอดวัฒนธรรมไทย เช่น การจัดงานวันสงกรานต์ และงานลอยกระทง ดังนั้นชุมชนจึงไม่มีปัญหาทางด้านวัฒนธรรม

สำหรับโครงการในการพัฒนาชุมชนที่ชุมชนได้ดำเนินการอยู่และดำเนินการไปแล้ว พบว่าขณะนี้ชุมชนกำลังดำเนินโครงการแผนพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีสำนักงานเขตปทุมวันเป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับงบประมาณชุมชน 1,000,000 บาท ชุมชนได้ใช้ไปแล้ว 390,000 บาท โครงการหรือกิจกรรมที่ชุมชนได้ดำเนินการไปแล้ว ประกอบด้วย 1) กิจกรรมเสียงตามสาย 2) การจัดหาของเล่นสำหรับเด็กเพื่อเอาไว้ทำกิจกรรมในมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก 3) การจัดหาเครื่องใช้ไฟฟ้าส่วนรวม เช่น เครื่องเสียง 4) การจัดหาโต๊ะ เก้าอี้ในชุมชน อีกหนึ่งโครงการที่กำลังดำเนินการ คือโครงการสอนรำไทยให้กับเยาวชนในชุมชน

(3) ข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม

จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้นำครอบครัวจำนวน 50 คน จากจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 139 ครัวเรือน พบประเด็นดังต่อไปนี้

ด้านการศึกษา คนในชุมชนส่วนใหญ่(ร้อยละ65.57) ได้รับการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เมื่อสอบถามถึงความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาไทย พบว่าเด็กในวัยเรียนร้อยละ 100 สามารถสื่อสารด้วยการเขียนและอ่านเป็นภาษาไทยได้ มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายร้อยละ 69.57 สิทธิที่เด็กพิการหรือเด็กที่มีปัญหาด้านสติปัญญาจะเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติร้อยละ 33.33 เด็กในชุมชนได้รับการสนับสนุนในด้านอุปกรณ์การเรียนหรือทุนการศึกษาร้อยละ 13.10 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า คนในชุมชนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนน้อยเช่นห้องสมุด ลานกีฬา ศูนย์เยาวชน และศาสนสถาน เป็นต้น ร้อยละ7.22-15.00

ด้านสังคม คนในชุมชนส่วนใหญ่ให้การเคารพสิทธิของผู้อื่น กล่าวคือร้อยละ 85.19 ให้การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และร้อยละ 92.31 อยากให้ผู้อื่นมีความสุข เมื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในชุมชน คนในชุมชนร้อยละ 60.71 คิดว่าในชุมชนไม่มีสถานที่ลับตา ร้อยละ 53.33 คิดว่าชุมชนไม่มีปัญหาความสะอาด ร้อยละ 53.33 คิดว่าชุมชนไม่มีปัญหาแสงสว่าง ร้อยละ 70.37 คิดว่าในชุมชนไม่มีการเล่นพนัน และร้อยละ 44.40 คิดว่าไม่มีผู้เสพยาเสพติด ตามลำดับ คนในชุมชนส่วนใหญ่มีครอบครัวที่ดี กล่าวคือไม่มีปัญหาครอบครัว/หย่าร้าง ร้อยละ 93.10 รู้จักวิธีคุมกำเนิด ร้อยละ

72.21 คนในชุมชนมีปัญหาปานกลางในเรื่องการมีบุตรก่อนวัยอันควร ร้อยละ 46.67 และมีปัญหามากในเรื่องคนในครอบครัวทำกิจกรรมร่วมกันบ่อยครั้ง ร้อยละ 89.70 ในด้านการป้องกันตัวเองจากอบายมุข คนในชุมชนร้อยละ 84.62 สามารถป้องกันตนเองและปฏิเสธสิ่งเสพติดได้ และร้อยละ 80.00 ไม่ได้ทำสิ่งที่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน เช่น การติดเกม การเที่ยวเตร่ และการแข่งรถ ในด้านการเสริมสร้างสุขนิสัยที่ดี คนในชุมชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี เช่น มีสุขนิสัยในการรับประทานอาหารที่ดี การดูแลสุขภาพตนเอง และการป้องกันตนเองจากโรคภัยไข้เจ็บ คิดเป็นร้อยละ 82.76-96.15 ส่วนพฤติกรรมการออกกำลังกาย คนในชุมชนร้อยละ 33.33 มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และประชาชนร้อยละ 40.00 มีการช่วยเหลืองานต่างๆ ของชุมชน

ด้านวัฒนธรรม ในด้านการสืบทอดวัฒนธรรม คนในชุมชนส่วนใหญ่มีการสืบทอดวัฒนธรรมไทย กล่าวคือร้อยละ 96.43 ให้ความเคารพต่อผู้สูงอายุ ร้อยละ 60.0 ให้เกียรติผู้ใหญ่ ร้อยละ 62.20 มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และร้อยละ 72.41 เข้าร่วมกิจกรรมหรืองานประเพณีต่าง ๆ ที่ชุมชนจัด

ข้อมูลจากสำนักงานเขตปทุมวัน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม ได้ข้อมูลสภาพและปัญหาของชุมชนดังได้ตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลสภาพและปัญหาของชุมชนวัดดวงแข

สภาพและปัญหา	ข้อมูลจากเขต	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสำรวจ
ด้านการศึกษา	1. คนในชุมชนไม่ค่อยสนใจการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม 2. คนในชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำ	1. เด็กในชุมชนขาดแรงจูงใจในการเรียน 2. เด็กในชุมชนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 3. พ่อแม่ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาของเด็ก 4. คนในชุมชนไม่สนใจการพัฒนาความรู้ด้านการประกอบอาชีพ	1. คนในชุมชนไม่สนใจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 2. คนในชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์การเรียนหรือทุนการศึกษาไม่มากนัก
ด้านสังคม	1. คนในชุมชนประกอบอาชีพรับจ้างทำให้ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกหลานอย่างใกล้ชิด 2. จำนวนผู้สูงอายุในสัดส่วนที่มากที่สุด 3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่ถูกสุขลักษณะ	1. เด็กติดเกมพ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูก 2. วัยรุ่นมีครอบครัวก่อนวัยอันควร 3. มีผู้สูงอายุจำนวนมากที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างสะดวก 4. มีปัญหาการหย่าร้าง	1. มีการเสพยาเสพติดในชุมชน 2. การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร 3. คนในครอบครัวไม่ค่อยได้ทำกิจกรรมร่วมกัน 4. คนในชุมชนขาดการออกกำลังกาย 5. มีการช่วยเหลืองานในชุมชนน้อย
ด้านวัฒนธรรม	ไม่พบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านวัฒนธรรม	ไม่พบปัญหา	ไม่พบปัญหา

จากการสังเคราะห์สภาพของชุมชนจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นพบว่า ชุมชนวัดดวงแขมีจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาดังนี้

จุดเด่น

ชุมชนวัดดวงแขมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีสถานที่ในการทำกิจกรรมต่างๆ คนในชุมชนมีความสามัคคี มีการสืบสานวัฒนธรรม การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกค่อนข้างมาก ซึ่งจุดเด่นนี้จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนในการพัฒนาชุมชนด้วยการใช้คนในชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา

จุดที่ควรพัฒนา

ชุมชนวัดดวงแขมีจุดที่ควรพัฒนา คือ **การศึกษาและสังคม** เนื่องจากคนในชุมชนประกอบอาชีพรับจ้างจึงไม่มีเวลาดูแลลูกหลาน จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้แก่ เยาวชนมีการใช้เวลาว่างไปในทางที่ไม่เหมาะสม และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นอกจากนี้ พื้นที่ภายในบริเวณชุมชนประกอบด้วยบ้านเช่าจำนวนมาก จึงทำให้ภายในชุมชนเป็นแหล่งซื้อและขายยาเสพติด ดังนั้นหากเยาวชนไม่มีวิจรรย์ญาณในการตัดสินใจ และการป้องกันตนเองจากอบายมุข อาจทำให้เยาวชนถูกมอมเมาด้วยอบายมุขได้

ดังนั้นในการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนวัดดวงแข จึงควรพัฒนาด้านการศึกษาและสังคม เพื่อให้คนในชุมชนและเยาวชนเกิดความเข้มแข็ง มีวุฒิภาวะทางด้านความคิดและสามารถต่อสู้กับอบายมุขต่างๆ ได้ ในการพัฒนาควรนำจุดเด่นที่มีอยู่แล้วในชุมชน เช่น การที่ชุมชนมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง คนในชุมชนมีความสามัคคีกัน และชุมชนมีสถานที่ในการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นฐานในการพัฒนา โดยการพัฒนาในด้านการศึกษควรเน้นการปลูกฝังเจตคติที่ดีในการเรียน และการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชน ได้แก่ การแก้ปัญหา การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การแสวงหาความรู้ การพัฒนาแรงจูงใจในการเรียน และการมีจิตอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และการพัฒนาความสามารถทางด้านวิชาการ ได้แก่ การส่งเสริมความสามารถในการอ่าน เพื่อให้เยาวชนมีความเข้มแข็งสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และเป็นที่พักของชุมชนต่อไป

1.2) สภาพและปัญหาของโรงเรียนวัดดวงแข

(1) ข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR)

โรงเรียนวัดดวงแข เป็นโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรภาษาจีน) มีวิสัยทัศน์ คือ มุ่งส่งเสริมวิชาการ ประสานเทคโนโลยี มีคุณธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม จากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) โรงเรียนวัดดวงแขมีครูจำนวนทั้งสิ้น 18 คน ครูส่วนใหญ่จบปริญญาตรี และวุฒิการศึกษาสูงสุดของครูคือปริญญาโท มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 369 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาล 94 คน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 143 คน และระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 132 คน จำนวนครูต่อนักเรียน 1 ต่อ 21 คน ปัญหาทางด้านต่างๆ ของโรงเรียนสังเคราะห์ได้ดังนี้

ด้านการศึกษา

นักเรียนโรงเรียนวัดดวงแขมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ผลการสอบ O-NET ประจำปีการศึกษา 2554 พบว่า คะแนน O-NET ในแต่ละวิชาที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 41.63-58.78 รายวิชาที่มีคะแนนต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ วิชาศิลปะ วิชาภาษาไทย และวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนรายวิชาที่มีคะแนนมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ วิชา สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษา และการงานอาชีพและเทคโนโลยี ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดดวงแข พบว่ารายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ต่ำสุด 3 อันดับสุดท้ายได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย และวิชาที่มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์สูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาสังคมศึกษา และวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา จะเห็นได้ว่าจากผลการสอบ O-NET และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดดวงแข รายวิชาที่ค่อนข้างวิกฤตสำหรับนักเรียนได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย และวิชาภาษาอังกฤษ

ด้านสังคม

ปัญหาด้านสังคม จากข้อมูลของโรงเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวแตกแยก เช่น พ่อแม่แยกกันอยู่ พ่อหรือแม่แต่งงานใหม่ หย่าร้าง หรือเสียชีวิต นอกจากนี้ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จึงทำให้ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานได้อย่างเต็มที่ และนอกจากนี้ยังมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน

ด้านวัฒนธรรม

ไม่พบปัญหาทางด้านนี้จากข้อมูลของโรงเรียน

(2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ด้านการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน พบประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครู และนักเรียนดังนี้ ปัญหาเกี่ยวกับครู ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และต้องการกลับไปทำงานในภูมิลำเนา โรงเรียนและชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมกันในการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนในโรงเรียน

ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนพบว่า นักเรียนมีคะแนน O-NET ต่ำ นักเรียนส่วนใหญ่อ่านและเขียนภาษาไทยได้ และสามารถพูดสื่อสารได้ และอ่านเขียนข้อความต่างๆ ง่ายๆ ได้ แต่ยังพบนักเรียนส่วนหนึ่งที่อ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ นักเรียนติดเกมและขาดแรงจูงใจในการเรียน

นอกจากนี้ในโรงเรียนมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 10 คน แต่ไม่ได้รับการจัดการศึกษาที่ถูกต้องตามหลักของการจัดการศึกษาพิเศษ และผู้ปกครองนักเรียนไม่ได้มีบทบาทในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน และโรงเรียนไม่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงมีความต้องการอยากส่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไปเรียนในสถานศึกษาที่มีความพร้อมมากกว่านี้

ด้านสังคม

ปัญหาทางด้านสังคมจะเกี่ยวข้องกับการขาดความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจของนักเรียนส่วนใหญ่ จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน และไม่มีทุนการศึกษาเพื่อซื้ออุปกรณ์การเรียน นอกจากนี้มีนักเรียนจำนวนมากมาจากครอบครัวที่พ่อแม่แยกกันอยู่ หย่าร้าง และพ่อ หรือแม่แต่งงานใหม่ จึงไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่อย่างเต็มที่

ด้านวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์ ไม่พบปัญหาทางด้านวัฒนธรรม เนื่องจากโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สืบทอดวัฒนธรรมอยู่แล้ว อีกทั้งชุมชนวัดดวงแขเป็นชุมชนหนึ่งที่มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมจึงมีการร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมสืบทอดประเพณีเพื่อสืบสานวัฒนธรรมไทย

จากข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนวัดดวงแข (SAR) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ได้ข้อมูลสภาพและปัญหาของโรงเรียนได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลสภาพและปัญหาของโรงเรียนวัดดวงแข

สภาพและปัญหา	ข้อมูลจาก SAR	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
ด้านการศึกษา	1. นักเรียนมีคะแนน O-NET ต่ำ 2. ครูส่วนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน	1. นักเรียนมีคะแนน O-NET ต่ำ 2. นักเรียนจำนวนหนึ่งมีปัญหาในการเขียนและอ่านภาษาไทย 3. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้รับการจัดการศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสม 4. ครูขาดแรงจูงใจในการทำงาน
ด้านสังคม	1. นักเรียนจำนวนมากมาจากครอบครัวหย่าร้าง 2. นักเรียนจำนวนมากมีฐานะยากจนและสถานภาพทางเศรษฐกิจฝืดเคือง 3. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างจึงไม่มีเวลาดูแลลูกหลาน	1. นักเรียนจำนวนมากมาจากครอบครัวหย่าร้าง 2. นักเรียนจำนวนมากมีฐานะยากจนและสถานภาพทางเศรษฐกิจฝืดเคือง
ด้านวัฒนธรรม	ไม่พบปัญหา	ไม่พบปัญหา

จากการสังเคราะห์สภาพและปัญหาของโรงเรียนจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นพบว่า โรงเรียนวัดดวงแขมีจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาดังนี้

จุดเด่น

ผู้บริหารมีความเข้มแข็งให้ความสนใจกับการพัฒนานักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ชุมชน และโรงเรียนให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ชุมชนและโรงเรียนมีวัดที่เป็นศูนย์กลางที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจและเป็นแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น และนอกจากนี้โรงเรียนได้มีการติดต่อประสานงานกันในด้านต่างๆ กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงน่าจะมีศักยภาพในการร่วมมือกันกับชุมชนในการพัฒนานักเรียนโดยขอความร่วมมือจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุดที่ควรพัฒนา

โรงเรียนมีจุดที่ควรพัฒนา 2 จุดใหญ่ ได้แก่ ครู และนักเรียน จุดที่ควรพัฒนาของครู ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียน กล่าวคือครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และครูขาดแรงจูงใจในการทำงาน จุดที่ควรพัฒนานักเรียนได้แก่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและมีปัญหาในด้านการอ่านและเขียนภาษาไทย นอกจากนี้ยังพบปัญหาทางสังคมที่นักเรียนจำนวนมากมาจากครอบครัวแตกแยก จึงมีภาวะเสี่ยงต่อปัญหาสังคมในรูปแบบต่างๆ

ดังนั้นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่โรงเรียน จึงควรจะต้องใช้จุดเด่นเป็นตัวขับเคลื่อนในการพัฒนา ได้แก่ การใช้ความเข้มแข็งของผู้บริหารโรงเรียน และผู้นำชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน และครู โดยอาศัยการสนับสนุนจากเครือข่าย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อเข้ามาช่วยในการพัฒนาครูและนักเรียน โดยบริบทของการพัฒนาจะเน้นการพัฒนาการศึกษา ก่อน เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านการศึกษา เพื่อให้เด็กนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีแรงจูงใจในการเรียนที่สูงขึ้น มีวิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกทำสิ่งต่างๆ เพื่อป้องกันปัญหาสังคมในรูปแบบต่างๆ ซึ่งการพัฒนานี้จะต้องพัฒนาทั้งครูและนักเรียน ดังนั้นในการพัฒนาจึงควรพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนเพื่อนำไปพัฒนานักเรียน และการพัฒนาด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ทักษะการอ่าน และการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน

2) ชุมชนบ้านครัวใต้ ผู้วิจัยได้แยกการนำเสนอออกเป็นชุมชนบ้านครัวใต้ และโรงเรียนวัดชัยมงคล ดังนี้

2.1) สภาพและปัญหาของชุมชนบ้านครัวใต้

จากการศึกษาข้อมูลของชุมชนบ้านครัวใต้ที่ได้จากสำนักงานเขตปทุมวัน จากสัมภาษณ์ประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน ประชาชนและกลุ่มเยาวชนในชุมชนบางส่วนของชุมชนบ้านครัวใต้ และจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานชุมชน พบสภาพและปัญหาของชุมชนบ้านครัวใต้ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลสภาพและปัญหาของชุมชนบ้านครัวใต้

สภาพและปัญหา	ข้อมูลจากสำนักงานเขตปทุมวัน	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสำรวจ
ด้านการศึกษา	-	การใช้แหล่งการเรียนรู้ ในชุมชนให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษายังน้อยอยู่	ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิที่เด็กพิการด้านสติปัญญาจะเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ ได้รับการสนับสนุนในด้านอุปกรณ์การศึกษาและทุนการศึกษายังมีน้อย
ด้านสังคม	ความแออัดของการตั้งบ้านเรือน การซื้อขายและเสพยาเสพติด	ยังมีแหล่งซื้อขายและเสพยาเสพติดอยู่บ้าง เด็กและเยาวชนบางส่วนใช้เวลาไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์มากเกินไป	ประชาชนบางส่วนเห็นว่าชุมชนยังมีสถานที่ที่สกปรกที่อาจเป็นอันตรายต่อลูกหลาน มีปัญหาด้านความสะอาดแสงสว่างตามทางเดินยังไม่เพียงพอ ในบางจุด มีผู้เสพยาเสพติด เด็กและเยาวชนบางส่วนใช้เวลาไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์มากเกินไป สมาชิกในครอบครัวออกกำลังกายร่วมกันไม่สม่ำเสมอ สมาชิกบางคนในบางครอบครัวมีลูกตั้งแต่อายุน้อย
ด้านวัฒนธรรม	การสืบสานวัฒนธรรมของชุมชนจากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่	การสืบสานวัฒนธรรมของชุมชนจากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่	สมาชิกในชุมชนบางส่วนเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมหรืองานประเพณีต่างๆ ที่ชุมชนจัดไม่สม่ำเสมอ

จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสำนักงานเขตปทุมวัน จากสัมภาษณ์ประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน ประชาชนและกลุ่มเยาวชนในชุมชนบางส่วน ของชุมชนบ้านครัวใต้ และจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานชุมชนพบว่าชุมชนบ้านครัวใต้มีจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาดังนี้

จุดเด่น

(1) วัฒนธรรมของชุมชนที่มีความหลากหลายแต่อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ทั้งด้านศาสนา ที่นับถือ ประเพณี และวิถีการดำรงชีวิต กล่าวคือมีทั้งผู้นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธ ซึ่งในกลุ่มผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมีผู้ที่อยู่ในชุมชนนี้ตั้งแต่ดั้งเดิม มีผู้ที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีพิธีกรรมแบบชาวจีน และเป็นชาวไทยที่อพยพจากจังหวัดอื่นมาทำมาหากินในกรุงเทพมหานคร แม้มีความหลากหลายในเชิงวัฒนธรรมและการดำรงชีวิต แต่ชุมชนก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

(2) การที่ชุมชนมีประวัติศาสตร์ชุมชนที่มีรากเหง้าที่มาตั้งแต่สมัยโบราณ ที่ควรค่าที่จะให้ชุมชนได้รู้จักประวัติศาสตร์ และความสำคัญของชุมชนบ้านครัวใต้ของตนตั้งแต่อดีต และมีความ

ตระหนักและเห็นคุณค่าของท้องถิ่นตนเอง แต่เดิมชุมชนบ้านควัวได้ชื่อหมู่บ้าน “อาสาวาม” นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่เดิมเป็นชนกลุ่มหนึ่งในประเทศเขมร เมื่อเกิดสงครามเก้าทัพในรัชสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้อาสาบรรจบได้ชัยชนะ สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานที่ดินนอกคูเมืองให้เป็นที่อยู่อาศัย และใช้เป็นที่ฝังศพของพวกอาสาวาม ในขณะเดียวกันชาวไทยพุทธซึ่งส่วนมากเป็นชาวจีนได้ตั้งถิ่นฐานอยู่หลังวัดชัยมงคล (วัดช่างแสง) มีอาชีพเป็นช่างตีเหล็กและอีกส่วนอาศัยอยู่บริเวณลานมะเกลือทำการข้อมฝ้านอกจากนี้ในช่วงยี่สิบกว่าปีที่ผ่านมาชุมชนยังมีประวัติศาสตร์หน้าใหม่ที่รวมตัวกันคัดค้านการก่อสร้างทางด่วนที่เป็นตัวแทนของระบบทุนและอำนาจรัฐ

จุดเด่นทั้งสองประการควรนำมาต่อยอดในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนบ้านควัวได้ในด้านวัฒนธรรม ที่ส่งเสริมให้คนในชุมชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ได้รู้จักและเห็นคุณค่าของชุมชน เพื่อนำไปสู่การสืบสานวัฒนธรรมของชุมชนต่อไป

จุดที่ควรพัฒนา

ด้านการศึกษา

- (1) การใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษายังน้อยอยู่

จุดที่ควรพัฒนานี้ถ้านำมาเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของชุมชนดังที่กล่าวมาในส่วนของจุดเด่น จะทำให้เด็กและเยาวชนในชุมชนได้เรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อทำความเข้าใจวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของชุมชนของตนได้ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนบ้านควัวได้ในการศึกษابนฐานของสิ่งที่ชุมชนมี

- (3) ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิทางการศึกษาเช่น สิทธิที่เด็กพิการด้านสติปัญญาจะเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ เป็นส่วนที่น่าจะมีการประสานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมาแนะนำให้อุปกรณ์แก่ชุมชน

ด้านสังคม

ประเด็นที่สังเคราะห์มาและจากข้อมูลทั้งสามแหล่งที่เห็นปัญหาสอดคล้องกันคือปัญหาด้านยาเสพติดและปัญหาด้านการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชนบางส่วนยังไม่เหมาะสม เช่น การติดเกมคอมพิวเตอร์ กรณีนี้การจัดการปัญหาในเชิงโครงสร้างโดยใช้การปราบปรามและป้องกันมีการดำเนินการอยู่ในชุมชนอยู่แล้ว อีกทางหนึ่งที่ดำเนินการได้คือการส่งเสริมให้เด็กมีพื้นที่ในการร่วมและทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้มากขึ้นเพื่อให้ห่างจากสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนบ้านควัวได้ในด้านสังคมได้อีกทางหนึ่ง

2.2) สภาพและปัญหาของโรงเรียนวัดชัยมงคล

โรงเรียนวัดชัยมงคลเป็นสถานศึกษาที่มีเด็กและเยาวชนจากชุมชนบ้านควัวได้บางส่วนเข้าศึกษาอยู่ จากการศึกษาข้อมูลของโรงเรียนวัดชัยมงคลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียน และ

ตัวแทนครู และเอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) พบสภาพปัญหาของโรงเรียนวัดชัยมงคลมีดังนี้

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลสภาพและปัญหาของโรงเรียนวัดชัยมงคล

สภาพและปัญหา	ข้อมูลจาก SAR	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
ด้านการศึกษา	นักเรียนบางคนยังขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ควรฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานตามลำดับขั้นตอน	จำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนยังไม่พอกับจำนวนนักเรียน นักเรียนควรมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์
ด้านสังคม	-	-
ด้านวัฒนธรรม	-	-

จากการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น พบว่าโรงเรียนวัดชัยมงคลมีจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาดังนี้

จุดเด่น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียน และตัวแทนครู และเอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) พบว่าในส่วนของนักเรียนนั้นมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และจุดเน้นในการพัฒนาของโรงเรียน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย คงไว้ซึ่งความเป็นไทย มีมารยาทที่ดี มีจิตสำนึกร่วมกันในการรักษาความสะอาดและการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม มีความสุขในการทำงาน ร่วมกันรับผิดชอบในกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนด้านต่าง ๆ ครูให้ความเอาใจใส่ ส่งเสริม แก้ไขพฤติกรรม มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนร่วมกัน ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนปรับปรุงสภาพแวดล้อมรอบโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความรักและความภูมิใจในสถานศึกษาของตนเอง นักเรียนมีสุขภาพอนามัยดี ชอบกีฬา โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่มีคุณค่า ส่งเสริมให้นักเรียนดื่มนมทุกวันในตอนเช้า มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาตรวจบริการด้านสุขภาพเป็นประจำ และให้ความรู้เรื่องยาเสพติด

สำหรับครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากการจัดครูเข้าชั้นเรียนจะจัดตามความรู้ความสามารถที่ถนัดและตรงกับวุฒิการศึกษาที่เรียนมา จึงส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงาน ครูมีความรู้ในเป้าหมายของหลักสูตร มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นทักษะกระบวนการ และมีการสอนแบบโครงงานที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ครบทุกด้าน เนื่องจากทางโรงเรียนมีการส่งคณะครูเข้าอบรมความรู้เพิ่มเติมและบางส่วนยังเข้ารับการศึกษาค่อกทั้งในระดับปริญญาโท นำความสามารถมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดี สำหรับการวัดผลประเมินผลมีการประเมินผลตามสภาพจริงและอิงพัฒนาการของ

ผู้เรียน มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยในชั้นเรียนเป็นตัวช่วยในการแก้ปัญหาทั้งในด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

จุดที่ควรพัฒนา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียน และตัวแทนครู และเอกสารการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) พบว่านักเรียนบางคนยังขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ดังนั้นควรฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และการทำงานตามลำดับขั้นตอน สำหรับครูนั้น มีครูบางส่วนที่เข้ารับการอบรมในช่วงเวลาเปิดภาคเรียนทำให้ต้องจัดครูคนอื่นมาทำการสอนแทน จึงทำให้ครูบางท่านที่มารับผิดชอบแทนมีวุฒิการศึกษาหรือความถนัดไม่ตรงกับวิชาที่ตนสอน และทางโรงเรียนมีกิจกรรมมากที่จะต้องตอบสนองต่อหน่วยงานต้นสังกัด จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางครั้งต้องมีการยืดหยุ่นไปด้วยจึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

จากจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนวัดชัยมงคล จะเห็นได้ว่าการพัฒนานักเรียนและครูเป็นเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนในด้านการศึกษาเป็นหลัก โดยนักเรียนจะเน้นไปที่การฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ส่วนครูจะเน้นไปที่ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

3) ชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ผู้วิจัยได้แยกการนำเสนอออกเป็นชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันและโรงเรียนปทุมวันดังนี้

3.1) สภาพของชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน

ผลจากการศึกษาข้อมูลของชุมชนจากสำนักงานเขตปทุมวัน การสัมภาษณ์คณะกรรมการชุมชน ประชาชนในชุมชนบางส่วน และจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานชุมชน พบสภาพปัญหาของชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลสภาพและปัญหาของชุมชนแฟลตสน.ปทุมวัน

สภาพและปัญหา	ข้อมูลจากสำนักงานเขตปทุมวัน	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสำรวจ
ด้านการศึกษา	-	ไม่มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุด	ประชาชนบางส่วนยังขาดการรับรู้ และเข้าถึงสิทธิทางการศึกษา เช่น สิทธิที่เด็กพิการด้านสติปัญญาจะเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ การสนับสนุนในด้านอุปกรณ์การเรียน หรือทุนการศึกษา
ด้านสังคม	การทะเลาะวิวาทของสมาชิกในครอบครัว การดูแลเอาใจใส่สมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะ	ครอบครัวดูแลสมาชิก โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไม่เพียงพอ การใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชนบางส่วนไม่	ประชาชนบางส่วนเห็นว่าชุมชนยังมีปัญหาด้านความสะอาด ในบางจุดมีแสงสว่างตามทางเดินไม่เพียงพอ ในชุมชนไม่มีสถานที่ออกกำลังกาย

สภาพและ ปัญหา	ข้อมูลจากสำนักงานเขต ปทุมวัน	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสำรวจ
	เด็กและเยาวชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางสังคม	เหมาะสม เช่น ดิดเกม ไม่สนใจการเรียน ความไม่สะอาดในชุมชน แสงสว่างตามทางเดินไม่เพียงพอ ขาดการมีส่วนร่วมในชุมชนและการทำงานเป็นทีม	สมาชิกในครอบครัวออกกำลังกายร่วมกันไม่สม่ำเสมอ
ด้าน วัฒนธรรม	ขาดการสืบสานวัฒนธรรมของชุมชนจาก คนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่	ขาดการสืบสานวัฒนธรรมของชุมชน	สมาชิกในชุมชนบางส่วนเข้าร่วมหรืองานกิจกรรมหรืองานประเพณีต่างๆ ที่ชุมชนจัดไม่สม่ำเสมอ

จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสำนักงานเขตปทุมวัน การสัมภาษณ์ สมาชิกในชุมชนบางส่วน และจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานชุมชน พบว่า ชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน มีจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ดังนี้

จุดเด่น

ชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีจุดเด่นสำคัญเรื่องความสามารถในการพึ่งพาตนเองสูงด้านเศรษฐกิจ เพราะชุมชนนี้เป็นชุมชนเฉพาะของข้าราชการตำรวจ สมาชิกในชุมชนจึงมีความมั่นคงทางอาชีพ ครอบครัวโดยรวมสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งการที่บุคคลจะมีความมั่นคงในอาชีพได้นั้น เป็นผลมาจากการศึกษา จึงเป็นจุดเด่นที่ควรนำมาต่อยอดในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนด้านการศึกษา โดยส่งเสริมให้คนในชุมชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เห็นคุณค่าความสำคัญของการศึกษาจากชุมชนเอง การสร้างโอกาสให้มีการเพิ่มพูนทักษะความรู้ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองเพื่อให้ความมั่นคงทั้งทางด้าน การศึกษา สังคมและวัฒนธรรมต่อไปในอนาคต

จุดที่ควรพัฒนา

ด้านการศึกษา

จากการสังเคราะห์ พบว่า ในชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ไม่มีห้องสมุดซึ่งถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน และบางส่วนขาดการรับรู้และไม่ความเข้าใจในสิทธิทางการศึกษาของบุคคลบางประเภท เช่น คนพิการ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมโดยให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ ในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

ด้านสังคม

จากการสังเคราะห์ พบว่า ปัญหาด้านสังคมของชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน คือ การดูแลเอาใจใส่สมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน การใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน

บางส่วนยังไม่เหมาะสม ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมให้ครอบครัวได้ใช้เวลาว่างร่วมกันอย่างมีคุณภาพ

ด้านวัฒนธรรม

จากการสังเคราะห์ พบว่า ข้อมูลจากทั้งสามแหล่งมีปัญหาสอดคล้องกันในเรื่องการสืบสานวัฒนธรรมของชุมชน การเข้าร่วมหรืองานกิจกรรมหรืองานประเพณีต่างๆ ที่ชุมชนจัดไม่สม่ำเสมอ ดังนั้น การส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน อาจจะมีผลต่อการสืบสานวัฒนธรรมของชุมชนในอนาคต

3.2) สภาพและปัญหาของโรงเรียนปทุมวัน

จากการศึกษาเอกสารรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนปทุมวัน และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน และครูผู้สอนของโรงเรียนจำนวน 1 คน ในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2553 และ 3 มิถุนายน 2554 พบสภาพและปัญหาของโรงเรียนปทุมวัน ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลสภาพและปัญหาของโรงเรียนปทุมวัน

สภาพและปัญหา	ข้อมูลจาก SAR	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
ด้านการศึกษา	นักเรียนมีปัญหาในการเรียนรู้ และมีทักษะการอ่านอยู่ในระดับพอใช้ถึงปานกลาง ซึ่งควรพัฒนาให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ครูของโรงเรียนมีภาระงานตามการมอบหมายจากหน่วยงานต่างๆ ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานพัฒนาผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์	โรงเรียนมีนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ทั้งด้านภาษาและคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการคิดวิเคราะห์และการแยกแยะสิ่งที่ควรและไม่ควรปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียน นอกจากนี้ ครูยังต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนด้วย
ด้านสังคม	โรงเรียนไม่มีสนามเด็กเล่น มีแต่ลานขนาดเล็กบริเวณส่วนหน้าของโรงเรียน ซึ่งเป็นที่ๆ ใช้เรียนพลศึกษา และจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการออกกำลังกาย นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการพิเศษไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนของโรงเรียน	นักเรียนมีความสนใจเรื่องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ โดยเฉพาะทักษะการประดิษฐ์ของใช้ต่างๆ ผู้ปกครองนักเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควรในการดูแลนักเรียนในเรื่องสุขภาพอนามัย เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภารกิจมาก และมีฐานะยากจนทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่นักเรียน รวมถึงขาดความเชื่อมโยงระหว่างบ้านกับโรงเรียนในการดูแลเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ โรงเรียนกำลังจะสิ้นสุดสัญญาเช่าที่ดินกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำให้ขาดความมั่นคงในการดำรงอยู่
ด้านวัฒนธรรม	-	-

จากการสังเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเองและข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากร ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนของโรงเรียนปทุมวัน พบว่า โรงเรียนมีจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาดังนี้

ด้านการศึกษา

จุดเด่น

โรงเรียนปทุมวันมีจุดเด่นคือ นักเรียนของโรงเรียนได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาบางส่วน เช่น เครื่องแบบนักเรียน และอุปกรณ์การเรียนจากสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต นอกจากนี้โรงเรียนยังมีแหล่งเรียนรู้รอบโรงเรียน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สนามศุภชลาศัย สนามกีฬาแห่งชาติ และอยู่ใกล้กับชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานและมีความสำคัญต่อสภาพเศรษฐกิจของชุมชน ได้แก่ ตลาดอะไหล่เชียงกง ซึ่งเป็นสถานที่ประกอบธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีน ในส่วนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน โรงเรียนมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการในการพัฒนาครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียน มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ครูมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความรู้และขยันขันแข็งในการพัฒนานักเรียน มีความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนานักเรียนได้ และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาสื่อและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ นอกจากนี้ครูยังได้รับการพัฒนาโดยการอบรม ศึกษาดูงานอยู่เสมอ ส่วนนักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมในระดับดี มีสัมมาคารวะ และความซื่อสัตย์สุจริต มีความประพฤติทั่วไปดี

จุดที่ควรพัฒนา

โรงเรียนปทุมวันมีจุดที่ควรพัฒนาคือ มีนักเรียนมีปัญหาในการเรียนรู้ และมีทักษะการอ่านอยู่ในระดับพอใช้ถึงปานกลาง ซึ่งควรพัฒนาให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการคิด วิเคราะห์และการแยกแยะสิ่งที่ควรและไม่ควรปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียน นอกจากนี้ ครูของโรงเรียนมีภาระงานตามการมอบหมายจากหน่วยงานต่างๆ ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานพัฒนาผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ ครูมีความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

ด้านสังคม

จุดเด่น

โรงเรียนปทุมวันมีจุดเด่น คือ นักเรียนไม่คิดสิ่งเสียดสีและการพนันทุกชนิด และนักเรียนมีสุขภาพกายสุขภาพจิตในระดับดี รู้จักการดูแลสุขภาพของตนเอง เช่น การแปรงฟันหลังอาหาร

จุดที่ควรพัฒนา

โรงเรียนปทุมวันมีจุดที่ควรพัฒนา คือ นักเรียนมีความสนใจและความต้องการในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพโดยเฉพาะเรื่องงานประดิษฐ์ของใช้ต่างๆ ผู้ปกครองนักเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญ

เท่าที่ควรในการดูแลสุขภาพของนักเรียน ในด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนไม่มีสนามเด็กเล่น มีแต่ลานขนาดเล็กบริเวณส่วนหน้าของโรงเรียน ซึ่งเป็นที่ๆ ใช้เรียนพลศึกษา และจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการออกกำลังกาย นอกจากนี้โรงเรียนยังมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการพิเศษไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนของโรงเรียน โรงเรียนกำลังจะสิ้นสุดสัญญาเช่าที่ดินกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำให้ขาดความมั่นคงในการดำรงอยู่ ทำให้ได้รับงบประมาณหมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้างไม่เพียงพอ

ด้านวัฒนธรรม

จุดเด่น

โรงเรียนปทุมวันมีจุดเด่นคือ โรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสืบทอดประเพณีอันดีงาม เช่น ประเพณีวันสำคัญทางศาสนา การจัดงานถวายพระพรในวันเฉลิมพระชนมพรรษา งานวันไหว้ครู เป็นต้น

ถึงแม้จะไม่มีจุดที่ควรพัฒนาแต่ทางโรงเรียนยังมีความต้องการในการพัฒนาทักษะการสอนการรำกลองยาว ที่มีการประยุกต์ทำรำให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

จากการวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง และการสัมภาษณ์บุคลากรของโรงเรียนปทุมวันจึงสรุปได้ว่าโรงเรียนควรได้รับการพัฒนาด้านการศึกษาเป็นหลัก กล่าวคือ นักเรียนควรได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย ทักษะทางวิชาชีพโดยเฉพาะการทำรูปหอมสมุนไพร และทักษะทางวัฒนธรรมในเรื่องการรำกลองยาว

4) **ชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม** ผู้วิจัยได้แยกการนำเสนอออกเป็นชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม และโรงเรียนวัดปทุมวนาราม ดังนี้

4.1) สภาพของชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังและปัญหาพื้นฐานของชุมชน โดยใช้แบบสอบถามสำรวจข้อมูลพื้นฐานชุมชน การสัมภาษณ์ประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน ประชาชนในชุมชนบางส่วน ผู้รู้ในชุมชนอื่นๆ ข้อมูลจากจากสำนักงานเขตปทุมวัน วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหานิติคดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม พบว่ามีสภาพและปัญหาดังนี้

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลสภาพและปัญหาของชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม

สภาพและปัญหา	ข้อมูลจากสำนักงานเขตปทุมวันและวิทยานิพนธ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสำรวจ
ด้านการศึกษา	ประชาชนส่วนมากมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาประมาณร้อยละ 11	การใช้แหล่งการเรียนรู้ทางการศึกษาในชุมชนยังน้อยมาก เด็กเล็กไม่ได้พัฒนาเรื่อง การอ่าน	ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิในการเรียนฟรี การใช้แหล่งเรียนรู้ทางการศึกษายังน้อยมาก
ด้านสังคม	ชุมชนมีปัญหาเรื่องการไล่รื้อถอนที่อยู่อาศัย ความแตกแยก	คนในชุมชนไม่ปรองดองกัน การช่วยเหลืองานชุมชนมี	ประชาชนจำนวนมากไม่ปรองดองช่วยเหลือชุมชนน้อยมาก มีผู้เสพสิ่ง

สภาพและ ปัญหา	ข้อมูลจากสำนักงานเขตปทุมวัน และวิทยานิพนธ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสำรวจ
	การไม่ช่วยเหลือกัน การว่างงาน การพนันและยาเสพติด	น้อยมาก ผู้สูงวัยเป็นโรค เรื้อรังไม่ออกกำลังกาย เด็ก และเยาวชนติดยาเสพติดและ เล่นเกม มีการซื้อขายยาเสพติด ติดก่อนข้างมาก เด็กเล็ก บางส่วนอ่านหนังสือไม่ได้ พูดหยาบคาย มักมาจาก ครอบครัวที่หย่าร้าง	เสพติด เด็กและเยาวชนบางส่วนใช้ เวลาไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์มาก เกินไป คนในครอบครัวออกกำลังกาย ร่วมกันไม่สม่ำเสมอ สมาชิกบางคนใน บางครอบครัวมีลูกตั้งแต่อายุยังน้อย รู้จักวิธีคุมกำเนิดน้อย
ด้าน วัฒนธรรม	มี ประเพณีดั้งเดิมที่เป็น เอกลักษณ์แต่รวมตัวกันยากมาก	มีงานประเพณีที่สืบทอด ชัดเจน ชอบทำบุญ	สมาชิกในชุมชนส่วนน้อยเข้าร่วม กิจกรรมวันสำคัญ

จากการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่าชุมชนหลังวัดปทุมวนารามมี
จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ดังนี้

จุดเด่น

ชุมชนหลังวัดปทุมวนารามมีจุดเด่น คือ วัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ของ
ชุมชนที่สืบทอดมานาน ได้แก่ การละเล่นพม่าสู่หมกบในวันเด็ก ประเพณีแห่พระหลวงพ่อบุญเสริมในวัน
สงกรานต์ ประเพณีแห่เทียนพรรษาซึ่งเป็นกิจกรรมที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัดและโรงเรียน
มานาน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมวันแม่ วันพ่อ ซึ่งมีการทำบุญตักบาตร ทำความสะอาดที่แสดงความ
จงรักภักดี เป็นต้น จากการพบผู้สูงวัยอายุกว่า 90 ปีที่เกิดในชุมชนนี้ สันนิษฐานได้ว่าชุมชนมีการตั้งถิ่น
ฐานมานานกว่า 100 ปี และเป็นชุมชนชาวพุทธที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนา จุดเด่นนี้ควรนำมาเป็น
แนวทางในการรวมพลังสามัคคีของชาวชุมชนเพื่อสืบสานวัฒนธรรมของชุมชนให้คงอยู่และ
ประชาสัมพันธ์ไปยังภายนอกชุมชนต่อไป

จุดที่ควรพัฒนา

ด้านการศึกษา การใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษามีน้อย เด็กเล็กมี
ปัญหาเรื่องการอ่านและการสื่อสารที่เหมาะสม สำหรับสิทธิในการเรียนฟรีควรจะมีการประชาสัมพันธ์
ให้ข้อมูลแก่ชุมชน

ด้านสังคม จากข้อมูลพบว่า ชุมชนหลังวัดปทุมวนารามมีปัญหาความแตกแยกไม่ปรองดองเกิด
จากการต่อต้านคณะกรรมการชุดใหม่โดยกลุ่มของคณะกรรมการชุดเก่าที่ปกครองชุมชนมานานกว่า 10
ปี มีความขัดแย้งแยกกลุ่มยุหย่าให้เกิดความเข้าใจผิดต่อกัน ทั้งยังมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภายนอกน้อย
มาก ส่งผลให้สมาชิกในชุมชนไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สร้างสรรค์ในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมรักการ
อ่านของการศึกษานอกโรงเรียนเขตปทุมวัน กิจกรรมค่ายพระรามหกสำหรับเยาวชนของสำนักตำรวจ

แห่งชาติ กิจกรรมพื้นที่สร้างสรรค์ของมูลนิธิเพื่อพัฒนาเด็ก เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาเด็กและเยาวชนที่ใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์ ทำให้เยาวชนติดยาเสพติดและเกม เด็กเล็กขาดการพัฒนาทักษะทางสังคมที่เหมาะสม ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไข จะเห็นได้ว่าปัญหาความไม่พร้อมเชื่อมโยงกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการชุดใหม่ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นโอกาสในการเสริมสร้างให้ผู้นำคนใหม่ที่ไม่ม่ประสบการณ์ในการบริหารชุมชนให้มีศักยภาพในการพัฒนาชุมชนต่อไป

4.2) สภาพและปัญหาของโรงเรียนวัดปทุมวนาราม

โรงเรียนวัดปทุมวนารามเป็นสถานศึกษาที่รับเด็กและเยาวชนจากชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม ประมาณร้อยละ 30 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งแต่เดิมเคยรับเด็กและเยาวชนจากชุมชนถึงร้อยละ 60 เนื่องจากความล่าช้าของชุมชนที่ไม่สามารถเตรียมเด็กให้พร้อมสำหรับการเข้าเรียน ในส่วนของโรงเรียนนั้นได้พัฒนาอย่างรวดเร็วเพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญด้านเศรษฐกิจสังคมที่เปลี่ยนแปลงรอบด้าน จึงทำให้เด็กของชุมชนหลังวัดปทุมวนารามเสียโอกาสในการเข้าศึกษาที่โรงเรียนวัดปทุมวนาราม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียน และตัวแทนครู และเอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) ปีการศึกษา 2553 พบสภาพและปัญหา ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลสภาพและปัญหาของโรงเรียนวัดปทุมวนาราม

สภาพและปัญหา	ข้อมูลจาก SAR	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
ด้านการศึกษา	การศึกษายังไม่ได้มาตรฐานเพราะครอบครัวผู้เรียนมีการศึกษาดำ เศรษฐฐานะต่ำ สภาพครอบครัวแตกแยก ขาดการสอนซ่อมเสริมในกลุ่มสาระวิชาอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ประเด็นที่ควรพัฒนา คือ ควรมีสื่อ/นวัตกรรมการที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และควรมีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	ครูรุ่นเก่าไม่ได้รับการพัฒนาเรื่องเทคนิคการสอนและนวัตกรรม นักเรียนควรมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ คะแนน O-NET ต่ำในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์
ด้านสังคม	คือโรงเรียนควรมีการสร้างเครือข่ายสานสัมพันธ์กับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	เด็กในชุมชนบางส่วนมาจากครอบครัวแตกแยก มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่เหมาะสม
ด้านวัฒนธรรม	-	-

จากการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น พบว่าโรงเรียนวัดปทุมวนารามมีจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาดังนี้

จุดเด่น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียน และตัวแทนครู และเอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และจุดเน้นใน

การพัฒนาของโรงเรียน มีคุณธรรม มีระเบียบวินัยและมารยาทที่ดี มีสุนทรียภาพและนิสัยด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา มีความคิดวิเคราะห์และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่มีคุณค่า ส่งเสริมให้นักเรียนดื่มนมทุกวันในตอนเช้า มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและสภากาชาดไทยมาตรวจบริการด้านสุขภาพเป็นประจำ และให้ความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติด

สำหรับครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียน ครูมีความรู้ในการวัดและประเมินผล มีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของเด็ก

โรงเรียนได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับไว้ในพระอุปถัมภ์ มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีชื่อเสียงจำนวนมากที่ให้คำปรึกษาและเป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ร่มรื่น อาคารเรียนทันสมัย มีสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความพร้อมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีหน่วยงานและองค์กรภายนอกเข้าไปร่วมพัฒนามาก ได้แก่ โครงการบ้านรักวิทยาศาสตร์ โครงการภาษาอังกฤษ เป็นต้น นอกจากนี้ศูนย์การค้าในเขตใกล้เคียงตลอดจนวัดปทุมวนารามได้ให้การสนับสนุนการศึกษาแก่โรงเรียนสม่ำเสมอ

จุดที่ควรพัฒนา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียน และตัวแทนครู และเอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) พบว่านักเรียนยังมีคะแนน O-NET ในกลุ่มสาระต่างๆ ค่อนข้างต่ำ ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ สภาพผู้เรียนสัมพันธ์กับปัญหาในครอบครัวและเศรษฐกิจทางสังคม โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งมาจากชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม ผู้เรียนบางส่วนมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่เหมาะสม สำหรับครูนั้น มีครูรุ่นเก่าที่ยังต้องพัฒนาด้านการสอนและเทคนิคการคิดวิเคราะห์ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาความคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพและความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน แม้ว่าโรงเรียนจะเน้นการสอนนักเรียนไปสู่สายอาชีพก็ตาม แต่ทักษะในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนยังขาดประสิทธิภาพ จากจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนวัดปทุมวนาราม จะเห็นได้ว่าการพัฒนานักเรียนและครูจะเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ให้แก่โรงเรียนในด้านการศึกษาเป็นหลัก โดยพัฒนาครูให้มีเทคนิคการสอนที่ดีซึ่งจะส่งผลต่อการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน สำหรับปัญหาทางสังคมนั้นควรรหาเครือข่ายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านทักษะชีวิตและสุขภาพของวัยรุ่น เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อไป

5) **ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่** ผู้วิจัยได้แยกการนำเสนอออกเป็นชุมชนพัฒนาบ่อนไก่และโรงเรียนปลุกจิต ดังนี้

5.1) สภาพและปัญหาของชุมชนพัฒนาบ่อนไก่

จากการศึกษาข้อมูลของชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ที่ได้จากสำนักงานเขตปทุมวัน จากการสัมภาษณ์ ประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน ประชาชนในชุมชนบางส่วน และจากการสำรวจด้วย แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานชุมชน พบว่าชุมชนพัฒนาบ่อนไก่อมีสภาพปัญหาดังนี้

ตารางที่ 4.9 ข้อมูลสภาพและปัญหาของชุมชนพัฒนาบ่อนไก่

สภาพและ ปัญหา	ข้อมูลจากสำนักงานเขต ปทุมวัน	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสำรวจ
ด้านการศึกษา	มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้แก่ โรงเรียนปลูกจิตและ โรงเรียนสวนลุมพินีและ แหล่งเรียนรู้ใกล้เคียง ได้แก่ โรงเรียนฝักอาชีบบ่อนไก่ ศูนย์เยาวชนบ่อนไก่ สภาภาษาดไทย ศูนย์ สารณสุข16 ลุมพินี	1.คน ในชุมชนขาดการศึกษา บางส่วนยังไม่มีอาชีพแน่นอน ขาด ความมุ่งมั่นในการสร้างเป้าหมาย ในชีวิตไม่ค่อยกระตือรือร้นในการ พัฒนา ค้นคว้าหาความรู้ 2.คนในชุมชนเคยได้รับการ ช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ เป็น ประจำ คณะกรรมการบางคนหา ประโยชน์จากส่วนรวมเข้าสู่ตนเอง เช่น การใช้เงินส่วนกลางของชุมชน เพื่อประโยชน์ส่วนตัว 3.มีนักเรียนที่ออกจาก โรงเรียน กลางคืนประมาณ 5 % 4. ประชาชนมีความเข้าใจสิทธิและ สวัสดิการด้านการศึกษา 5.เยาวชนส่วนใหญ่ที่ครอบครัวมี รายได้น้อย จะเรียนที่โรงเรียนปลูก จิต มีส่วนน้อยที่ครอบครัวมีฐานะดี จะเข้าเรียนที่โรงเรียนสุนี ซึ่งเป็น โรงเรียนเอกชน 6. มีเด็กพิเศษประมาณ 10 คน เรียน ที่โรงเรียนปลูกจิต 7. คนในชุมชนส่วนใหญ่เรียนจบ ประถม 6 แล้วไปต่อที่โรงเรียนอื่นๆ เพื่อเรียนสายอาชีพ 8. มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์ฝักอาชีพของ กทม.ในซอยปลูกจิต	1. กลุ่มเด็กส่วนใหญ่ยังขาด ความสามารถในการสื่อสาร 2.ประชาชนบางส่วนยังขาด ความเข้าใจสิทธิและ สวัสดิการด้านการศึกษา เช่น สิทธิในการเรียนหนังสือฟรี สิทธิที่เด็กพิการด้าน สติปัญญาจะเข้าเรียนร่วมกับ เด็กปกติ 3. ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาด การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ การเรียนหรือทุนการศึกษาที่ นอกเหนือจากการสนับสนุน จากรัฐบาล

สภาพและ ปัญหา	ข้อมูลจากสำนักงานเขต ปทุมวัน	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสำรวจ
ด้านสังคม	1. ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากเป็นพิเศษ สนับสนุนผู้นำเป็นกลุ่มๆ ให้เข้ามาเป็นประธานชุมชนของตนเอง 2. มีการประชุมผู้นำและบุคคลสำคัญภายในกลุ่มเดือนละครั้ง มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนและเครือข่ายสวัสดิการชุมชน มีปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม 3. มีปัญหาด้านยาเสพติด มีเด็กและเยาวชนที่เข้าข่ายเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกชักจูงให้เสพยาเสพติดตลอดจนปัญหาอาชญากรรม 4. ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญร่วมมือในการพัฒนาชุมชนในระดับดีแต่ขาดความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน 5. เคยได้รับการพัฒนาจากโครงการแผนชุมชนพึ่งตนเองจากเขตปทุมวันในระยะที่ 2 ปีงบประมาณ 2550 ชุมชนละ 1 ล้านบาท โดยให้ชุมชนสำรวจความต้องการของคนในชุมชน โดยมีฝ่ายพัฒนาชุมชนของเขตปทุมวันคอยเป็นที่ปรึกษาในการวางแผนเขียนและดำเนินโครงการเพื่อพัฒนา	1. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนประมาณครึ่งหนึ่งเป็นคนดั้งเดิม อีกครึ่งหนึ่งเป็นคนต่างจังหวัดที่เข้ามาบ้าน เพื่อทำงานเป็นคนงาน ขาม และรับจ้างทั่วไป คนในชุมชนมีความเชื่อทางการเมืองแตกต่างกัน ในช่วงการจลาจลคนในชุมชนมีผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ คนในชุมชนบางส่วนย้ายกลับบ้านที่ต่างจังหวัด 2. ปัญหาการมีครอบครัวตั้งแต่อายุน้อย พ่อแม่ออกไปทำงานนอกชุมชน ไม่มีเวลาดูแลลูกเอง ส่วนใหญ่ให้ผู้สูงอายุในบ้านดูแลเด็ก ในชุมชนมีผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยประมาณ 10 - 20 คน 3. ปัญหาการหย่าร้าง พ่อแม่วัยรุ่นไม่ค่อยสนใจลูก มีเด็กติดตู้เกมซึ่งมีอยู่ในชุมชนเป็นจำนวนมาก เด็กที่พ่อแม่หย่าร้างมีปัญหาทั้งด้านความประพฤติและการเรียนมากปัญหาพ่อเลี้ยงข่มขืนลูกเลี้ยง มีวัยรุ่นใจแตกมาก มีปัญหาโสเภณี 4. ที่อยู่แออัดมาก มีน้ำคร่ำเป็นบางช่วง 5. มีการฉกชิงวิ่งราว มีการต่อตีกันของวัยรุ่นประมาณ 30% ไม่ค่อยมีตำรวจเข้าไปดูแล 6. ไม่มีแหล่งยึดเหนี่ยวทางใจ เช่น วัด หรือสถานประกอบพิธีทางศาสนา 7. โรงเรียนและชุมชนไม่มีการทำงานร่วมกัน ต่างคนต่างอยู่ 8. มีการแบ่งการทำงานเป็นทีมเพื่อ	1. ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าชุมชนมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาความสะอาด แสงสว่างไม่เพียงพอ ปัญหาการเล่นพนันและสิ่งเสพติด 2. ในชุมชนไม่มีสถานที่ออกกำลังกาย สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยได้ออกกำลังกายร่วมกัน

สภาพและ ปัญหา	ข้อมูลจากสำนักงานเขต ปทุมวัน	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสำรวจ
	ความเป็นอยู่ในด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม อนามัย จิตใจและความปลอดภัย	ต่อต้านการจับไล่ที่อย่างเป็นระบบ ทั้งฝ่ายกฎหมายและมวลชน จะมี การรวมตัวกันเฉพาะเมื่อมีศัตรู ร่วมกันเป็นครั้งคราว โดยทั่วไปมี ความสัมพันธ์แบบหลวมๆ 9. คนในชุมชนมีทั้งสนใจการออก กำลังกายและไม่สนใจเลย	
ด้านวัฒนธรรม	-	1. คนในชุมชนส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาพุทธ จะรวมตัวกันเวลาจัด กิจกรรมสำคัญทางด้านประเพณี วัฒนธรรม และกิจกรรมเทิดทูน สถาบัน เช่น วันพ่อ วันแม่ วัน สำคัญทางศาสนา ในชุมชนมีชาว มุสลิม ชาวจีนอาศัยอยู่ด้วย 2. ไม่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ชัดเจน	1. ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ให้ความเคารพ ให้ เกียรติ และกตัญญูต่อ ผู้สูงอายุในบ้านหรือใน ชุมชน 2. ประชาชนในชุมชน บางส่วนเข้าร่วมงานประเพณี หรือกิจกรรมต่างๆของ ชุมชนแต่ไม่สม่ำเสมอ

จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสำนักงานเขตปทุมวัน จากสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน ประชาชนในชุมชนบางส่วน และจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ชุมชนพบว่าชุมชนพัฒนาบ่อนโกมีจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ดังนี้

จุดเด่น

(1) การใช้สายใยทางครอบครัวเป็นตัวประสานความรัก ความร่วมมือ ความสามัคคีของคนในชุมชน โดยเน้นการสร้างเครือข่ายผ่านทางกลุ่มผู้สูงอายุ และครู เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองของศูนย์เด็กเล็กในชุมชน โดยใช้การทำกิจกรรมร่วมกันเป็นตัวนำความเข้าใจเข้าสู่ชุมชน

(2) คนในชุมชนมีอาชีพค้าขาย รับจ้าง เป็นหลักแหล่ง เป็นชุมชนที่ไม่หลับ เนื่องจากเกือบทุกครอบครัวทำงานที่หลากหลาย ต่างเวลา กัน จึงมีคนเข้าออกในชุมชนตลอดเวลา ส่งผลให้ปัญหาอาชญากรรมมีน้อย หากมีการจัดระบบกายภาพและการจัดระเบียบ (Zoning) ชุมชนอย่างเหมาะสม จะทำให้มีรายได้เข้าสู่ชุมชนได้มากขึ้น และคนในชุมชนไม่ต้องออกไปรับจ้างนอกพื้นที่ไกลๆ และส่งผลต่อความอบอุ่นในครอบครัว

(3) มีการร่วมมือกันของคณะกรรมการชุมชนทั้งในรูปแบบของกรรมการสหกรณ์ยูเนียน กรรมการชุมชน กรรมการเครือข่ายระหว่างชุมชน มีการรับทราบข่าวสารต่างๆ ในเครือข่าย 16 ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ หากเพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์ มองภาพรวม ให้รู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อ จะทำให้คนในเครือข่ายชุมชนเกิดการรวมตัวกันและช่วยเหลือกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดที่ควรพัฒนา

ด้านการศึกษา

(1) การขาดความสนใจในการเรียนรู้ของคนในชุมชน เนื่องจากต้องออกไปทำงานหาเลี้ยงชีพนอกพื้นที่ และคณะกรรมการในชุมชนยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน

(2) คนส่วนใหญ่ในชุมชนยังยึดติดในความคิด ความเชื่อเดิม ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางความคิด

ด้านสังคม

(1) ด้านการมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควรของเด็กและเยาวชนในชุมชน และนำไปสู่ปัญหาการมีบุตรตั้งแต่มารดาอายุน้อย ซึ่งจะนำไปสู่วัฏจักรของปัญหาครอบครัวและสังคม

(2) ด้านปัญหายาเสพติดและการมีเยาวชนอยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะเข้าไปสู่วงจรของผู้เสพ และผู้ค้ายาเสพติด

5.2) สภาพและปัญหาของโรงเรียนปลูกจิต

โรงเรียนปลูกจิตเป็นสถานศึกษาที่มีเด็กและเยาวชนจากชุมชนพัฒนาบ่อนไก่เป็นส่วนใหญ่เข้าศึกษา จากการศึกษาข้อมูลของโรงเรียนปลูกจิตที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน และตัวแทนครู และเอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) พบสภาพปัญหาของโรงเรียนปลูกจิตมีดังนี้

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลสภาพและปัญหาของโรงเรียนปลูกจิต

สภาพและปัญหา	ข้อมูลจาก SAR	ข้อมูลการสัมภาษณ์
ด้านการศึกษา	1. นักเรียนระดับประถมศึกษามีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรในระดับพอใช้ นักเรียนบางส่วนยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผู้ปกครองบางส่วนไม่ให้ความสำคัญต่อการศึกษา ขาดความเอาใจใส่ต่อบุตรหลาน 2. ครูยังขาดเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายที่จะพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ของนักเรียน เพื่อสร้างนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับนักเรียนให้มากขึ้น	1. ขาดแคลนครู มีครูมาใหม่แต่ย้ายบ่อย เนื่องจากเงินเดือนน้อย ไม่พอกับค่าเช่าบ้าน 2. ครูไม่ค่อยมีความรู้ด้านจิตวิทยาในการพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม โดยเฉพาะเด็กที่เกเร 3. ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นคุณตา คุณยายค่อนข้างตามใจนักเรียน เนื่องจากสงสารที่เด็กไม่มีพ่อแม่คอยดูแล จึงไม่ค่อยให้ร่วมมือในการกวดขันให้นักเรียนมาโรงเรียน
ด้านสังคม	- นักเรียนอยู่ในสภาพสังคมที่เป็นชุมชนแออัด ทำให้ซึมซับวิถีชีวิตที่ไม่พึงประสงค์	1. โรงเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยตู้เกม ยาเสพติด และสังคมที่มีความแตกแยกทางความคิด 2. คนในสังคมขาดแหล่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ไม่มีวัดในชุมชน

สภาพและ ปัญหา	ข้อมูลจาก SAR	ข้อมูลการสัมภาษณ์
		3. เป็นชุมชนแออัด ประกอบด้วยชุมชนเคหะบ่อนไก่ ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ ชุมชนกุหลาบแดง ชุมชนพระเจนและชุมชนโปโล คนส่วนใหญ่อาศัยที่แฟลตการเคหะแห่งชาติ มีการย้ายที่อยู่ตลอดเวลาเนื่องจากย้ายถิ่นฐานมาจากนอกพื้นที่เพื่อมาหางานทำ อาชีพของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่รับจ้าง
ด้าน วัฒนธรรม	-	1. ในชุมชนและละแวกใกล้เคียงกับโรงเรียน ไม่มีวัดหรือ สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา 2. ไม่เคยมีการรวมรุ่นคุณครูเก่าๆ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งโรงเรียนจนถึงปัจจุบัน จึงทำให้ขาดการเชื่อมต่อประวัติความเป็นมาของโรงเรียน ความภาคภูมิใจในพัฒนาการของโรงเรียน

จากการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นพบว่าโรงเรียนปลูกจิตมีจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาดังนี้

จุดเด่น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และตัวแทนครู และเอกสารการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) พบว่า นักเรียนโรงเรียนปลูกจิตมีสุขนิสัย สุขภาพดีทั้งทางกายและทางจิตใจ มีน้ำหนักร่างกายสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานกรมอนามัย นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ นักเรียนมีความสามารถทางด้านศิลปะ ดนตรี-นาฏศิลป์ กีฬา กีฬาของนักเรียนที่โดดเด่นคือ ฟุตบอล และนักเรียนได้รับรางวัลทางศิลปะ ถ้าได้รับการพัฒนาส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าว จะนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียนได้

สำหรับครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ สอนตรงวิชาเอกและมีความถนัด โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษและศิลปะ สามารถปฏิบัติงานตามแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการทำงานเป็นทีม ถ้าได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์การสอนของครูตัวอย่างในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะทำให้นักเรียนได้รับการเรียนการสอนที่ดีมากขึ้น

จุดที่ควรพัฒนา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และตัวแทนครู และเอกสารการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR) พบว่า นักเรียนอยู่ในชุมชนที่สภาพสังคมเป็นชุมชนแออัด ทำให้นักเรียนซึมซับวิถีชีวิตที่ไม่พึงประสงค์จากคนในชุมชนหรือครอบครัว อีกทั้งผู้ปกครองบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญต่อการศึกษาลูกความเอาใจใส่ต่อลูก เพราะมุ่งประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้นักเรียนบางส่วนมีปัญหาด้านพฤติกรรม อีกทั้งนักเรียนบางส่วนยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมทั้งมีผล

การประเมินของ สมศ.ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรใน 8 กลุ่มสาระในระดับพอใช้ นอกจากนี้ พบว่า ครูยังขาดเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย ที่จะพัฒนาทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ของนักเรียน เพื่อสร้างนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับนักเรียนให้มากขึ้น

จากจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนปลูกจิต จะเห็นได้ว่าการพัฒนานักเรียนด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และการพัฒนาครูด้านเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม จะเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนในด้านการศึกษาที่สำคัญต่อไป

4.1.2. ผลการสำรวจความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนและโรงเรียน

จากการสังเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาของชุมชนและโรงเรียนจากข้อมูลแหล่งต่างๆ ทำให้ได้ทราบถึงปัญหา จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของชุมชนและโรงเรียน ดังได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 4.1.1 แล้ว นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และผู้บริหารโรงเรียน และได้ร่วมกับผู้นำชุมชนและผู้บริหารโรงเรียนในการสรุปถึงความต้องการในการพัฒนาของชุมชนและโรงเรียน โดยเน้นที่ความต้องการของชุมชนเป็นหลัก ซึ่งผลการสำรวจแยกตามชุมชนและโรงเรียนดังนี้

1) ชุมชนวัดดวงแข

ผู้วิจัยแยกการนำเสนอออกเป็น 2 หัวข้อ คือ ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนวัดดวงแข และความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนวัดดวงแข ดังนี้

1.1) ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนวัดดวงแข

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในเรื่องความต้องการความช่วยเหลือ ประธานชุมชนให้ข้อมูลว่า ชุมชนต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านการจัดกิจกรรมให้กับเด็กในชุมชน(อนุบาล - ป.6) ให้เป็นกิจกรรมหรือเกมที่สอดแทรกวิชาการ อาจให้ผู้ปกครองเข้าร่วมด้วย ซึ่งชุมชนวัดดวงแขมีสถานที่สะดวกในการจัดกิจกรรมคือ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (ศูนย์วัดดวงแข) นอกจากนี้ชุมชนต้องการรถเข็นสำหรับผู้สูงอายุ และการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ จากข้อมูลการสัมภาษณ์ดังกล่าวผนวกกับข้อมูลปัญหาจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาของชุมชนวัดดวงแข ผู้วิจัยได้ร่วมกับผู้นำชุมชนสรุปความต้องการในการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนได้ดังนี้

ด้านการศึกษา

การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะที่จำเป็นให้แก่เด็กช่วงประถมศึกษา หรือจัดกิจกรรมเกมสอดแทรกวิชาการสำหรับเด็กกลุ่มนี้ เช่น กิจกรรมเกมสอดแทรกการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งต้องการหนังสือเพื่อปรับปรุงห้องสมุดสำหรับเด็กในชุมชน

ด้านสังคม

ผู้สูงอายุในชุมชนมีปัญหาเรื่องการเคลื่อนไหวจึงมีความต้องการรถเข็นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในการเดินทางไปโรงพยาบาล นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผาเศษในวัดดวงแข

ด้านวัฒนธรรม

ชุมชนมีความต้องการให้เด็กในชุมชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเรียนรู้วัฒนธรรมไทย จึงจัดกิจกรรมสอนรำไทยให้กับเด็กในชุมชน แต่การจัดกิจกรรมต้องอาศัยงบประมาณสนับสนุน ชุมชนจึงมีความต้องการงบประมาณในการสนับสนุนการสอนรำไทย

1.2) ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนวัดดวงแข

จากข้อมูลปัญหา จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนวัดดวงแข ผู้วิจัยได้ร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนสรุปความต้องการของโรงเรียนได้ดังนี้

ด้านการศึกษา

(1) โรงเรียนต้องการการพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน และจัดสอนเสริมให้แก่ นักเรียนเพื่อเตรียมสอบ O-NET

(2) โรงเรียนต้องการการจัดการอบรมสำหรับครูเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียน

ด้านสังคม

เนื่องจากพ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องการเพิ่มทักษะในการดูแลตนเอง การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการป้องกันตนเองจากปัญหาสุขภาพติดให้แก่นักเรียน

ด้านวัฒนธรรม

ไม่พบความต้องการในเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรม

2) ชุมชนบ้านครัวใต้

ผู้วิจัยแยกการนำเสนอออกเป็น 2 หัวข้อ คือ ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนบ้านครัวใต้และความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนวัดชัยมงคล ดังนี้

2.1) ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนบ้านครัวใต้

จากการศึกษาสภาพปัญหาของชุมชนบ้านครัวใต้ในแต่ละด้าน รวมทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา และได้มีการสัมภาษณ์ประธานชุมชน กรรมการชุมชนบางท่าน และแกนนำเยาวชน พบว่า ที่ผ่านมามีประชาชนที่สนใจประวัติศาสตร์ของชุมชนบ้านครัวใต้ และมีนักเรียน นิสิตนักศึกษาจากหลายสถาบันที่เข้ามาเพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชุมชน เพื่อนำไปทำรายงาน และวิทยานิพนธ์ แต่ทั้งนี้ในปัจจุบันข้อมูลของชุมชนผู้บอกเล่ามักจะเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ของชุมชนเท่านั้น ยังขาดการพัฒนาให้บุคคลในชุมชนคนอื่นๆ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในชุมชนผู้เป็นผู้เชื่อมต่อระหว่างอดีต

ปัจจุบัน และอนาคตของชุมชน เป็นผู้บอกเล่าให้ข้อมูลประวัติศาสตร์ของชุมชนให้บุคคลภายนอก นอกจากนี้ประธานชุมชนยังเห็นว่าการพัฒนาชุมชนไม่ควรพัฒนาเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ควรมีการพัฒนาชุมชนอย่างรอบด้าน ดังนั้นชุมชนบ้านครัวใต้จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาอย่างแท้จริงทั้งในด้าน **การศึกษา** ที่ต้องการให้เด็กและเยาวชนมีความสามารถในการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ของชุมชนให้เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง **ด้านสังคม** ต้องการให้เด็กและเยาวชนห่างไกลจากปัญหาเสพติดและการติดเกม และ **ด้านวัฒนธรรม** ต้องการให้คนในชุมชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนเห็นคุณค่าและที่มาของชุมชน เพื่อการสืบสานสิ่งที่ค้ำจุนของชุมชนสืบต่อไป

2.2) ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนวัดชัยมงคล

จากการศึกษาสภาพปัญหาของของโรงเรียนวัดชัยมงคลในแต่ละด้าน รวมทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา และได้มีการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ตัวแทนครูซึ่งเป็นผู้ประสานงานในการจัดกิจกรรม พบว่า โรงเรียนวัดชัยมงคลมีความต้องการที่จะพัฒนาใน **ด้านการศึกษา** กล่าวคือให้นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการสอบ O-NET ซึ่งเป็นตัววัดความสามารถทางการศึกษาในระดับประเทศ และครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาซึ่งการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนได้ต่อไป

3) ชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน

ผู้วิจัยแยกการนำเสนอออกเป็น 2 หัวข้อ คือ ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันและความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนปทุมวัน ดังนี้

3.1) ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน

จากการสำรวจข้อมูลชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ทำให้ทราบสภาพปัญหาของชุมชนในระดับพื้นฐานแต่ละด้าน รวมทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา และผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก รองผู้กำกับกับการสน.ปทุมวัน และกรรมการชุมชนเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการของชุมชน จากการสังเคราะห์ความต้องการของชุมชนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ พบว่า ชุมชนแฟลตสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันมีความต้องการที่จะพัฒนาใน **ด้านการศึกษา** ที่ต้องการให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ และมีทักษะต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

3.2) ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนปทุมวัน

จากการสังเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนปทุมวัน รวมทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรของโรงเรียนปทุมวัน พบว่า โรงเรียนมีความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาความมั่นคงด้านการศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะทักษะการอ่าน และการสอนการอ่านให้นักเรียน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาความสามารถด้านการศึกษา การจำแนก การพัฒนาคุณภาพชีวิต และความมั่นคงในด้านอื่นๆ ต่อไป กล่าวคือ เมื่อนักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่าน นักเรียนจะ

สามารถเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแสวงหาความรู้ในเรื่องต่างๆ ได้ ซึ่งรวมถึงด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และการพัฒนาทักษะทางด้านวัฒนธรรมของนักเรียนต่อไปได้

3) ชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม

ผู้วิจัยแยกการนำเสนอออกเป็น 2 หัวข้อ คือ ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม และความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนวัดปทุมวนาราม ดังนี้

4.1) ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม

จากการศึกษาสภาพปัญหาของของชุมชนหลังวัดปทุมวนารามในแต่ละด้าน รวมทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา และจากการสัมภาษณ์ประธานชุมชน กรรมการชุมชนบางท่าน และผู้รู้ภายนอกชุมชนพบว่า ด้านการศึกษา ชุมชนต้องการให้มีการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้มีนิสัยรักการอ่าน มีความสามารถในการนำความรู้ไปปรับพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม ด้านสังคม ชุมชนต้องการให้มีความสามัคคีปรองดองเกิดขึ้น โดยบุคคลหรือองค์กรภายนอกเข้ามาละลายพฤติกรรมต่อต้านการทำงานของคณะกรรมการชุมชน ต้องการให้ผู้สูงวัยออกกำลังกายรวมกลุ่มเป็นแกนนำหลักให้กับชุมชน ต้องการให้เด็กและเยาวชนห่างไกลจากปัญหาเสพยาเสพติดและการติดเกม ตลอดจนเด็กเล็กได้พัฒนาด้านการสื่อสารด้วยภาษาที่ไพเราะ มีมารยาททางสังคมที่ดี และด้านวัฒนธรรม ต้องการให้คนในชุมชนร่วมกิจกรรมรวมพลังเพื่อสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมที่ดี

4.2) ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนวัดปทุมวนาราม

จากการศึกษาสภาพปัญหาของของโรงเรียนวัดปทุมวนาราม จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนพบว่า โรงเรียนวัดปทุมวนารามมีความต้องการที่จะพัฒนาทางการศึกษามากที่สุดกล่าวคือให้ครูมีเทคนิคการสอนที่ดี ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์มากขึ้น และยังมีความสามารถในการสอบ O-NET สำหรับด้านสังคมโรงเรียนต้องการให้องค์กรภายนอกเข้ามาให้ความรู้ทางด้านสุขภาพ เพื่อให้มีทักษะในการป้องกันโรคและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

5) ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่

ผู้วิจัยแยกการนำเสนอออกเป็น 2 หัวข้อ คือ ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ และความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนปทุมจิต ดังนี้

5.1) ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชนพัฒนาบ่อนไก่

จากการศึกษาสภาพและปัญหาของของชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ในแต่ละด้าน รวมทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา จากการลงชุมชนและได้มีปรึกษาหารือกับประธาน รองประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชนในชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ ผู้วิจัยเห็นว่าควรดึงหน่วยงานภายนอก กลุ่มบุคคลที่มีจิตอาสา เพื่อมาร่วมสร้างเครือข่าย จัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนแบบร่วมมือรวมพลัง โดยจัดกิจกรรมให้กับ

ผู้สูงอายุ ครู เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองและเด็กในศูนย์เด็กเล็กของชุมชน และสอดคล้องความเข้าใจ ความรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ ที่พบในสังคม เพื่อนำไปสู่การสร้างความเข้าใจในความแตกต่างทางความคิด และเกิดความสามัคคีในชุมชน และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหาชุมชนอย่างตรงจุดตามลำดับความสำคัญต่อไป

5.2) ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ของโรงเรียนปลุกจิต

จากการศึกษาสภาพและปัญหาของของโรงเรียนปลุกจิตในแต่ละด้าน รวมทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน ตัวแทนครูซึ่งเป็นผู้ประสานงานในการจัดกิจกรรม พบว่า โรงเรียนปลุกจิตมีปัญหาด้านการศึกษา คือ นักเรียนมีคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และสังคมศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ทางผู้วิจัยและคุณครูของโรงเรียนจึงมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ควรจะเริ่มต้นด้วยการพัฒนาครูในด้านเทคนิคการสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย การใช้สื่อการสอนในระดับประถมศึกษาที่เน้นกระบวนการคิด รวมทั้งเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อการจัดการชั้นเรียนและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะการสอนของครูในการพัฒนานักเรียน และนำไปสู่การสร้าง ความมั่นคงด้านการศึกษาต่อไป

4.1.3 สรุปความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ในด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมเปรียบเทียบกับกันระหว่างชุมชนและระหว่างโรงเรียน

1) สรุปความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ในด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมเปรียบเทียบกับกันระหว่างชุมชน

จากข้อมูลความต้องการในการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ของแต่ละชุมชน พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาทั้งด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม ได้แก่ชุมชนวัดดวงแข ชุมชนบ้านครัวใต้ และชุมชนหลังวัดปทุมวนาราม สำหรับชุมชนแฟลตสน.ปทุมวันมีความต้องการได้รับการพัฒนาเพียงด้านเดียวคือด้านการศึกษาสำหรับเด็ก เพราะคนในชุมชนมีความเห็นว่าเด็กเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติ จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นคนมีคุณภาพ โดยผ่านการศึกษา เมื่อเด็กมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิต จะส่งผลให้เด็กมีความมั่นคงทางสังคม และเมื่อเด็กมีความรู้คิดก็จะทำให้เด็กสามารถสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีของชุมชนได้ ส่วนชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ที่มีความขัดแย้งในชุมชนค่อนข้างสูง ทางชุมชนจึงมีความต้องการที่จะสร้างความปรองดองในชุมชนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ให้คนในชุมชนมีความสามัคคีกันมากขึ้น รายละเอียดดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 สรุปความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ในด้านการศึกษา สังคม และ วัฒนธรรมเปรียบเทียบระหว่างชุมชน

ชุมชน	ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้าน		
	การศึกษา	สังคม	วัฒนธรรม
วัดดวงแข	1. การพัฒนาคุณลักษณะที่จำเป็นให้แก่เด็กช่วงประถมศึกษา เช่นการคิดวิเคราะห์ 2. ต้องการหนังสือเพื่อปรับปรุงห้องสมุดสำหรับเด็กในชุมชน	1. การช่วยเหลือให้ผู้ป่วยและผู้สูงอายุสามารถเดินทางไปโรงพยาบาลได้สะดวก 2.การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผาพในวัดดวงแข	งบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการสอนรำไทย
บ้านครัวใต้	การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสามารถในการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ของชุมชนได้เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง	การดึงเด็กและเยาวชนให้ห่างไกลจากปัญหายาเสพติดและการติดเกม	การพัฒนาให้คนในชุมชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนเห็นคุณค่าและที่มาของชุมชน เพื่อการสืบสานสิ่งที่ดีงามของชุมชนสืบต่อไป
แฟลตสน.ปทุมวัน	การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ และมีทักษะต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	ไม่พบความต้องการ	ไม่พบความต้องการ
หลังวัดปทุมวนาราม	การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ให้มีนิสัยรักการอ่านมีความสามารถในการนำความรู้ไปปรับพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม	1. การพัฒนาให้มีความสามัคคีปรองดองในชุมชน 2. การส่งเสริมให้ผู้สูงวัยได้มีการออกกำลังกาย 3. การป้องกันเด็กและเยาวชนให้ห่างไกลจากปัญหายาเสพติดและการติดเกม 4. การพัฒนาเด็กเล็กในด้านการสื่อสารให้ใช้ภาษาที่สุภาพ และมีมารยาททางสังคมที่ดี	การพัฒนาให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมที่ดี
พัฒนาบ่อนไก่	ไม่พบความต้องการ	การสร้างความปรองดอง ผ่านการจัดกิจกรรมที่สอดแทรกความเข้าใจความรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ ในสังคม เพื่อความเข้าใจในความแตกต่างทางความคิด และเกิดความสามัคคีในชุมชน	ไม่พบความต้องการ

สรุปความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ในด้านการศึกษา สังคม และ วัฒนธรรมเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน

จากข้อมูลความต้องการในการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ของแต่ละโรงเรียนพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาทางด้านการศึกษาเพียงด้านเดียว ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การพัฒนาทางการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด ถ้านักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ จะสามารถพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนที่มีศักยภาพ มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกด้าน ซึ่งจะส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งผลให้มีความเข้มแข็งด้านวัฒนธรรม ส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนและลงไปสู่นักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมต้องพัฒนาตัวครูให้มีความสามารถในการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะในเรื่องของการคิดวิเคราะห์ ดังนั้นการพัฒนาทางการศึกษาของโรงเรียนในครั้งนี้จึงมีความต้องการในการพัฒนาครูและนักเรียนไปพร้อมกัน รวมทั้งทางโรงเรียนยังมีความต้องการที่จะให้นักเรียนมีความพร้อมในการสอบ O-NET ซึ่งจะเป็นตัวสะท้อนถึงคุณภาพของนักเรียน ส่วนโรงเรียนวัดดวงแขต้องการพัฒนาทางด้านสังคมให้แก่ นักเรียนโดยพัฒนาให้มีทักษะในการดูแลตนเอง การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อป้องกันปัญหาเสพติด สำหรับโรงเรียนปทุมวัน เป็นโรงเรียนเดียวที่ต้องการให้พัฒนานักเรียนในด้านสังคมและวัฒนธรรมด้วย แต่เน้นหนักในด้านการศึกษารายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4. 12 สรุปความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ในด้านการศึกษา สังคม และ วัฒนธรรมเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน

โรงเรียน	ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้าน		
	การศึกษา	สังคม	วัฒนธรรม
วัดดวงแข	1) การพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน และจัดสอนเสริมให้แก่ นักเรียนเพื่อเตรียมสอบ O-NET 2) การพัฒนาครูในด้านการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียน	การเสริมทักษะในการดูแลตนเอง การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการป้องกันตนเองจากปัญหาเสพติด	ไม่พบความต้องการ
วัดชัยมงคล	1. การพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ 2.การพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ O-NET	ไม่พบความต้องการ	ไม่พบความต้องการ

โรงเรียน	ความต้องการในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ด้าน		
	การศึกษา	สังคม	วัฒนธรรม
	3. การพัฒนาครูให้มีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียน		
ปทุมวัน	1. การพัฒนาทักษะการอ่านให้นักเรียน 2. การเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการสอบ O-NET	การพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ	การพัฒนาทักษะการรำกลองยาว เพื่อสืบสานวัฒนธรรมไทย
วัดปทุมวนาราม	1. การพัฒนาครูให้มีเทคนิคการสอนการคิดวิเคราะห์ ให้แก่นักเรียน 2. การเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการสอบ O-NET 3. การเสริมความรู้ทางด้านสุขภาพให้นักเรียนเพื่อให้มีทักษะในการป้องกันโรคและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	ไม่พบความต้องการ	ไม่พบความต้องการ
ปลูกจิต	1. การพัฒนาครูในด้านเทคนิคการสอนที่เน้นกระบวนการคิด 2. การพัฒนาครูให้มีเทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อการจัดการชั้นเรียน และพัฒนาศักยภาพของนักเรียน 3. การเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการสอบ O-NET	ไม่พบความต้องการ	ไม่พบความต้องการ